

การศึกษาการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลง
พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
สำหรับ วงซิมโฟนีอออร์เคสตรา
กรณีศึกษา พันโทประทีป สุพรรณโรจน์

A Study of Symphony Orchestra Composition
of the Music Composed by His Majesty
the King Prajadhipok for a Symphony Orchestra,
A Case Study by Lt.Col Prateep Suphanrojn

ประพนธ์ แก้วดี¹
Prapon Kaewdee
วีระ พันธุ์เสือ²
Veera Phansue

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขามานุษยดุริยางควิทยา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขามานุษยดุริยางควิทยา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษาการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตราของพื้นที่ปสุพรรณโรจน์ มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบเพลงบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พื้นที่ปสุพรรณโรจน์
2. เพื่อศึกษาเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลง บทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พื้นที่ปสุพรรณโรจน์

จากการค้นคว้า วิจัย โดยการรวบรวมเอกสารตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์ พื้นที่ปสุพรรณโรจน์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ ได้ผลการวิจัยดังนี้

การศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงนี้ พื้นที่ปสุพรรณโรจน์ ได้นำทำนองเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทั้ง 3 บทเพลง มาเรียบเรียงเสียงประสานในรูปแบบวงซิมโฟนีออร์เคสตรา จึงทำให้บทเพลงนี้มี คีตลักษณ์ แบบเพลงต้นฉบับ และในส่วนทำนองเพลงมีการใช้บันไดเสียงแบบเพนทาโทนิค (Pentatonic) ในการเคลื่อนที่ของทำนองนั้นเกิดขึ้นหลายรูปแบบสลับกันไป โดยมีเครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะอย่างชัดเจน ๒ ส่วนของความเร็วของบทเพลงนั้นเปลี่ยนไปตามท่อนเพลงในส่วนของการเรียบเรียงเสียงประสาน พื้นที่ปสุพรรณโรจน์ ได้นำเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานของดนตรีตะวันตกมาปรับใช้กับบทเพลงได้อย่างเหมาะสม ผลลัพธ์ที่ได้ เกิดเสียงที่กลมกลืนของเครื่องดนตรีตะวันตกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและสามารถรักษาคูณลักษณะที่เป็นรูปแบบของบทเพลงไว้เป็นอย่างดี เช่น มีการจัดการทำนองหลักให้กระจายไปตามเครื่องดนตรีหลายชนิด และลักษณะของคอร์ด ที่เข้ากันได้ยากกับทำนองในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานแบบตะวันตกที่ถือว่าการสร้างสีสันให้กับบทเพลงให้มี

ความน่าสนใจโดยการนำโน้ตเพเดิล (Pedal Tone) ขึ้นคู่เพอร์เฟคขนาน (parallel perfect intervals) มาใช้ และในรูปแบบของกลุ่มทำนองและจังหวะเพิ่มสีสันโดยการนำ แนวซ้ำยืนพื้น (ostinato) และ จังหวะขัด (syncopation) ออกมาใช้ได้อย่างชัดเจน ลักษณะเทคนิคเหล่านี้ถือเป็นการสร้างสีสันที่ทันสมัยให้กับบทเพลง

คำสำคัญ : ศึกษาเพลงซิมโฟนีออร์เคสตรา

Abstract

The study of the symphony composition of the music composed by His Majesty The King Prajadhipok for a symphony orchestra, a case study by Lt.Col Prateep Suphanrojn, has the purposes as follows.

1. To study the music components of the music composed by His Majesty The King Prajadhipok for a symphony orchestra by Lt.Col Prateep Suphanrojn.

2. To study techniques for symphony music composition of the music composed by His Majesty The King Prajadhipok for a symphony orchestra of Lt.Col Prateep Suphanrojn's orchestra.

By the research that collects relating academic documents and text books including an interview with Lt.Col Prateep Suphanrojn, the researcher has taken the information for analysis and the research result is as follows.

From the study of the components of this music, Lt.Col Prateep Suphanrojn has brought 3 music rhythms composed by His Majesty The King Prajadhipok, to be composed in the form of the symphony orchestra and therefore, this causes the music to have the musical

form in the original style. For the rhythm that has Pentatonic scale for the rhythm movement, it performs in many ways interchangeably by which it has symbols to determine the rhythm ratio precisely by the ratio of $\frac{2}{4}$. For the music speed, it is changed along with the sections of the music. In term of the composing technique, Lt.Col Prateep Suphanrojn has adapted western composing technique to the music suitably and this has created the result in the harmonious sound by western musical instruments that have the unique characteristics by which the characteristic of the music is still well maintained. This includes making the main rhythm to be separated to various musical instruments and the chord characteristic that is in harmony with each form of rhythm. This includes the use of the western symphonic composing technique considered to make the music colorful and interesting by using the pedal tone with parallel perfect intervals and for the group of melodies and additional rhythm, it is done by using ostinato and syncopation effectively. These techniques are considered to create the modern color for the music.

Keyword: a study of symphony orchestra

บทนำ

ในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ นั้น วังบางขุนพรหมเป็นศูนย์กลางการประชันวงปี่พาทย์ การแสดงดนตรี และการละเล่นต่าง ๆ และเป็นที่เกิดของเพลงที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ถือว่าท่านเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนดนตรีของประเทศไทยช่วงสมัยนั้นบทเพลงพระราชนิพนธ์ที่ท่าน

ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นนั้นเป็นที่รู้จักจนถึงปัจจุบันในรูปแบบบทเพลงไทยเดิมบางบทเพลงก็ถูกนำมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ให้เกิดการประสมประสานระหว่างดนตรีไทยและดนตรีตะวันตกเพื่อให้เกิดการพัฒนาเรียนรู้แบบดนตรีในประเทศไทยและสืบสารบทเพลงไทยเดิมที่มีคุณค่าในอดีต ในส่วนบทเพลงที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์ทรงพระราชนิพนธ์มีจำนวน 3 บทเพลง ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกรมพระนครสวรรค์วรพินิต และเป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์ที่มีคุณค่าในยุคสมัยนั้นจนถึงปัจจุบัน

พันโทประทีป สุพรรณโรจน์มีผลงานทางด้านการประพันธ์เพลงและเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงไทยเดิมเพลงพื้นบ้านมากกว่า 170 เพลง ยกตัวอย่างเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ ส่วนเพลงไทยเดิมนั้น ได้แก่ เพลงบุหลันลอยเลื่อน ลาวดวงเดือน เป็นต้น ผลงานด้านการเรียบเรียงเสียงประสานที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาค้นคว้า คือบทเพลงพระราชนิพนธ์ที่บรรเลง สำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตรา ที่เรียบเรียงเสียงประสานโดย พันโทประทีป สุพรรณโรจน์ ถือว่าเป็นผลงานชิ้นสำคัญที่มีคุณค่าต่อการศึกษา ค้นคว้า โดยการนำบทเพลงบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในรูปแบบเพลงไทยเดิมมาเรียบเรียงเสียงประสานขึ้นมาใหม่โดยใช้เครื่องดนตรีสากลบรรเลงตามรูปแบบดนตรีตะวันตกโดย พันโทประทีป สุพรรณโรจน์

บทเพลง พระราชนิพนธ์ ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คือบทเพลงราตรีประดับดาว เขมรละออองค์ และคลื่นกระทบฝั่ง ๓ ชั้น นี้ พันโทประทีป สุพรรณโรจน์นำมาเรียบเรียงเสียงประสานขึ้นมาใหม่ให้มีความยิ่งใหญ่งดงามตามแบบฉบับของดนตรีสากล โดยใช้วง ซิมโฟนีออร์เคสตรา ซึ่งเป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีหลากหลายชนิด มาผสมกัน พันโทประทีป สุพรรณโรจน์ ได้นำข้อดีของวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีหลากหลายชนิด มาจัดวางเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเครื่องดนตรีโดยมีสีสันของเสียงที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาแต่ยังคงทำนองเดิมแบบเพลงพื้นบ้านผสมผสานกับความเป็นดนตรีคลาสสิกตะวันตกในรูปแบบวง ซิมโฟนีออร์เคสตรา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เรียบเรียงเสียงประสาน โดย พันโทประทีป สุพรรณโรจน์ ควรแก่การศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเพลงไทยเดิมที่มีคุณค่าในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พันโทประทีป สุพรรณโรจน์
2. เพื่อศึกษาเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พันโทประทีป สุพรรณโรจน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัฒนา ศรีสมบัติ (2540) ได้ศึกษาวิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงทยอยนอกสำหรับวงโยธวาทิต โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิจโดยใช้วงโยธวาทิตซึ่งเป็นวงเครื่องลม นำบทเพลงไทยมาแยกแนวตามเครื่องดนตรีตะวันตก แต่ใช้ทางเพลงของเพลงไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. โครงสร้างทำนอง ในการเรียบเรียงเสียงประสานเพลงทยอยนอกสำหรับวงโยธวาทิตมีโครงสร้างทำนองหลักที่ใช้ระบบเสียงที่มี 5 เสียง หรือ Pentatonic Scale จะประกอบด้วย 2 บันไดเสียง คือ บันไดเสียงโด และ บันไดเสียงซอล
2. ทำนองแปร เนื่องจากการบรรเลงเพลงไทยด้วยวงโยธวาทิต ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีสากลมีการใช้บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic Scale) มาช่วยในการสร้างทำนองแปร โดยเฉพาะกลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ที่ต้องเล่นทำนองเก็บถี่ๆ เพื่อให้มีการสั่นไหวของกลุ่มเสียงต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น ลักษณะของ Chromatic Passing Note มีการใช้โน้ตจากโครงสร้างโบเคนคอร์ด (Broken-Chord), การใช้โน้ตนอก

ประสาน (Non-Chord Tone) ในการสร้างทำนองแปร มีการใช้โน้ตนอกประสาน 4 แบบคือ Passing Note, Skipping Passing Note, Auxilliary Note, Changing Note ผลสรุปมีการใช้ Passing Note มากที่สุด เพราะลักษณะการดำเนินทำนองของเพลงส่วนใหญ่ จะเป็นการเคลื่อนแบบตามลำดับ (Conjunct Motion)

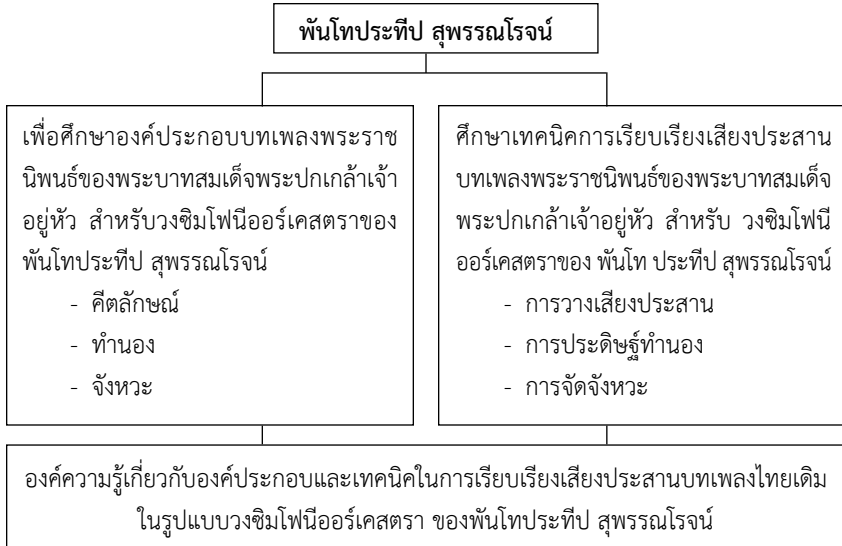
3. การย้ายบันไดเสียง (Modulation) จากบทเพลงทยอยนอก มีการย้ายบันไดเสียงแบบ Common Chord Modulation

4. การประสานเสียง (Harmony) เสียงที่เกิดขึ้นจากการเบี่ยงเบนของทำนองหลัก และทำนองแปรของเพลงทยอยนอก จะพบว่าในจังหวะตกจะมีการใช้โน้ต คู่ 3 คู่ 6 คู่ 4 และคู่ 5 ซึ่งจะเกิดเสียงประสานขึ้นในบทเพลง

5. การเรียบเรียงเสียงให้เครื่องดนตรีต่างๆ ได้เรียบเรียงแนวเสียงที่มีความสำคัญให้แก่เครื่องดนตรี 3 แนว คือ เครื่องเป่าลมไม้ที่มีเสียงสูง บรรเลงแนวเก็บถี่ๆ เหมือนทางระนาดเอก, กลุ่มเครื่องแตรทองเหลืองที่มีเสียงต่ำ บรรเลงแนวห่างๆ เหมือนทำนองหลักของฆ้องวงใหญ่ กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ที่มีเสียงต่ำทำหน้าที่บรรเลงแนวเดียวกับกลุ่มเครื่องเป่าแตรทองเหลือง เพื่อให้เสียงต่ำของเครื่องเป่าลมไม้มีความนุ่มนวลมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการเรียบเรียงบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พิณโทประทีป สุพรรณโรจน์ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัยดังนี้

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การค้นคว้าและวิจัยเรื่องการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตรา กรณีศึกษา พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของบทเพลง และเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานมีขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมเอกสารทางวิชาการและตำราทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พันโทประทีป สุพรรณโรจน์ ผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงข้อมูลศึกษาการเรียบเรียงบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตรากรณีศึกษา พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ ผู้วิจัยได้แยกการศึกษาองค์ประกอบและเทคนิคการเรียบเรียงบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

สำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตรา ของพันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ วิเคราะห์องค์ประกอบตามเนื้อหาของข้อมูล โดยแยกเป็นหัวข้อย่อยๆ และศึกษาถึงรายละเอียดของแต่ละหัวข้อต่างๆ

ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้จะดำเนินการโดยนำข้อมูลเกี่ยวกับการการเรียบเรียงบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตรากรณีศึกษา พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์และข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยตรง นำมาศึกษาเพื่อใช้สำหรับการอ้างอิงสนับสนุนหัวข้อที่ต้องการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พันโทประทีป สุพรรณโรจน์

- คีตลักษณ์
- ทำนอง
- จังหวะ

2. เพื่อศึกษาเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์

ผู้วิจัยเลือกศึกษาบทเพลงตามหัวข้อดังนี้

- 4.1.1 เทคนิคการวางเสียงประสาน
- 4.1.2 เทคนิคการประดิษฐ์ทำนอง
- 4.1.3เทคนิคการจัดจังหวะ

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลรายงานการวิจัยด้วยการเขียนบรรยายแบบพรรณนาวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยพร้อมทั้งอภิปรายข้อมูลและข้อเสนอแนะ

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พันโทประทีป สุพรรณโรจน์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอแบบพรรณนา วิเคราะห์จากการศึกษา สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. คีตลักษณ์

เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น เป็นเพลง ที่นำทำนองมาจาก เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สอง ชั้น โดยเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น และเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สอง ชั้น เป็นเพลง 2 ท่อนเหมือนกัน โดยแต่ละท่อนถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน แต่คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ถูกขยายออกมาทำให้ ในส่วนของท่อนเพลงแต่ละท่อนจากเดิม ท่อนที่ 1 แบ่งเป็น 2 ส่วนถูกขยายออกไป ตัวอย่างคีตลักษณ์ คลื่นกระทบฝั่ง สอง ชั้น ก่อนขยายเป็นคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น คือ

ท่อน 1

A

$a + b$

ท่อน 2

B

$c + b$

หลังจากการขยาย จาก เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สอง ชั้น แล้ว เกิด คีตลักษณ์ ในรูปแบบใหม่ที่ต่างจากคีตลักษณ์ เดิม แต่ยังคงรูปแบบท่อนเพลงเดิม นอกจากส่วนที่อยู่ในท่อนเพลงถูกเพิ่มจำนวนขึ้นทำให้ ท่อนที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ถูกขยายออกได้ดังนี้

ท่อน 1

A

$$a + b + c + d$$

ท่อน 2

B

$$a1+b2 +c1 + d2$$

จากบทเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สอง ชั้น มีการขยายออกของ คีตลักษณ์ เพลง ทำให้เกิดเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น เกิดการขยายทำนองเพลง ให้ความซับซ้อนและน่าสนใจมากยิ่งขึ้นและเขียนตามท่อนได้ดังนี้

ท่อนที่ 1 ส่วนที่ 1 a (ห้องเพลงที่ 1-48)
ท่อนที่ 1 ส่วนที่ 3 c (ห้องเพลงที่ 105-157)
ท่อนที่ 1 ส่วนที่ 4 d (ห้องเพลงที่ 157-177)
ท่อนที่ 2 ส่วนที่ 1 a1 (ห้องเพลงที่ 177-237)
ท่อนที่ 2 ส่วนที่ 2 b2 (ห้องเพลงที่ 237-281)
ท่อนที่ 2 ส่วนที่ 3 c3 (ห้องเพลงที่ 281-325)
ท่อนที่ 2 ส่วนที่ 4 d4 (ห้องเพลงที่ 325-365)

คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ทั้ง 2 ท่อน สามารถแบ่งช่วงต่างๆ โดยระหว่าง เนื้อเพลงแต่ละช่วงจะสลับด้วยลูกโยนเสียงต่างๆ โดยเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

เนื้อเพลงช่วงที่ 1 (ห้องที่ 1-13)
โยนช่วงที่ 1 (ห้องที่ 13-48)
เนื้อเพลงช่วงที่ 2 (ห้องที่ 48-69)

โยนช่วงที่ 2 (ห้องที่ 69-105)
เนื้อเพลงช่วงที่ 3 (ห้องที่ 105-117)
โยนช่วงที่ 3 (ห้องที่ 117-157)
เนื้อเพลงช่วงที่ 4 (ห้องที่ 157-177)
เนื้อเพลงช่วงที่ 5 (ห้องที่ 177-189)
โยนช่วงที่ 5 (ห้องที่ 189-237)
เนื้อเพลงช่วงที่ 6 (ห้องที่ 237-253)
โยนช่วงที่ 6 (ห้องที่ 253-281)
เนื้อเพลงช่วงที่ 7 (ห้องที่ 281-297)
โยนช่วงที่ 7 (ห้องที่ 297-325)
เนื้อเพลงช่วงที่ 8 (ห้องที่ 325-341)
โยนช่วงที่ 8 (ห้องที่ 341-361)
ท้ายเพลงวา (ห้องที่ 361-365)

การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ของพันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ นั้นถอดแบบมาจากโน้ตเพลงไทย จากหนังสือโน้ตเพลงไทย เล่ม 1 ของกรมศิลปากร จากผลการศึกษาทำให้บทเพลงมีรูปแบบคีตลักษณ์ตรงกับ คีตลักษณ์ของต้นฉบับเดิม โดยการเรียบเรียงเสียงประสาน ของพันโท ประทีป ก็ยังคงคีตลักษณ์ของต้นฉบับเดิม ไว้ แต่มีจัดการวาง คีตลักษณ์ ให้ลงตัวในรูปแบบท่อน เพลงตามแบบดนตรีตะวันตกดังนี้

รูปแบบเดิม	ปรับแต่งใหม่
เนื้อเพลงช่วงที่ 1 (ห้องที่ 1-13)	Intro Moderato เริ่มต้น (ห้องที่ 1-15)
โยนช่วงที่ 1 (ห้องที่ 13-48)	เริ่มต้นโยนช่วงที่ 1 (ห้องที่ 16-55) 3 ท่อนเพลง ได้แก่ A-B-C
เนื้อเพลงช่วงที่ 2 (ห้องที่ 48-69)	เนื้อเพลงช่วงที่ 2 (ห้องที่ 55-74) 2 ท่อนเพลง ได้แก่ D-E
โยนช่วงที่ 2 (ห้องที่ 69-105)	โยนช่วงที่ 2 (ห้องที่ 75-110) 3 ท่อนเพลง ได้แก่ F- G- H
เนื้อเพลงช่วงที่ 3 (ห้องที่ 105-117)	เนื้อเพลงช่วงที่ 3 (ห้องที่ 110-122) 1 ท่อนเพลงได้แก่ I
โยนช่วงที่ 3 (ห้องที่ 117-157)	โยนช่วงที่ 3 (ห้องที่ 123-163) 1 ท่อนเพลงได้แก่ J- K- L
เนื้อเพลงช่วงที่ 4 (ห้องที่ 157-177)	เนื้อเพลงช่วงที่ 4 (ห้องที่ 163-181) 2 ท่อนเพลง ได้แก่ M- N
เนื้อเพลงช่วงที่ 5 (ห้องที่ 177-189)	เนื้อเพลงช่วงที่ 5 (ห้องที่ 183-195) 1 ท่อนเพลง ได้แก่ N
โยนช่วงที่ 5 (ห้องที่ 189-237)	โยนช่วงที่ 5 (ห้องที่ 197-245) 3 ท่อนเพลงได้แก่ O -P -Q
เนื้อเพลงช่วงที่ 6 (ห้องที่ 237-253)	เนื้อเพลงช่วงที่ 6 (ห้องที่ 245-261) 1 ท่อนเพลง ได้แก่ Q
โยนช่วงที่ 6 (ห้องที่ 253-281)	โยนช่วงที่ 6 (ห้องที่ 261-289) 3 ท่อนเพลงได้แก่ R -S- T
เนื้อเพลงช่วงที่ 7 (ห้องที่ 281-297)	เนื้อเพลงช่วงที่ 7 (ห้องที่ 289-305) 3 ท่อนเพลง ได้แก่ T- U -V
โยนช่วงที่ 7 (ห้องที่ 297-325)	โยนช่วงที่ 7 (ห้องที่ 305-333) 3 ท่อนเพลง ได้แก่ V- W -X

เนื้อเพลงช่วงที่ 8 (ห้องที่ 325-341)	เนื้อเพลงช่วงที่ 8 (ห้องที่ 333-349) 2 ท่อนเพลง ได้แก่ X- Y
โยนช่วงที่ 8 (ห้องที่ 341-361)	โยนช่วงที่ 8 (ห้องที่ 349 -369) 2 ท่อนเพลงได้แก่ Y- Z
ท้ายเพลงวา (ห้องที่ 361-365)	Coda ท่อนจบ (ห้องที่369-379)

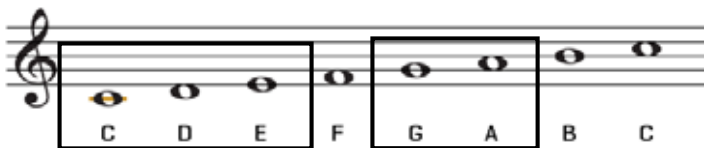
ทำนอง

ด้วยบทเพลง คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น เป็นบทเพลงไทยที่พระราชินีพณธ โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเพื่อสรรเสริญในวงดนตรีไทยโดยทำนอง ดนตรีไทยนั้นให้เสียงที่มีช่วงห่างระหว่างเสียงเท่ากัน แต่ในบทเพลงที่นำมาศึกษา ครั้งนี้เป็นการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากลซึ่งมีระยะช่วงเสียงที่แตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้ทฤษฎีดนตรีตะวันตกมาเป็นหลักศึกษาเนื่องจากผู้เรียบเรียง ประสานได้นำเอารูปแบบดนตรีตะวันตกมาผสมผสาน กับทำนองไทย

ทำนองหลักเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น นี้มีโครงสร้างทำนองเพลงส่วนใหญ่ประกอบด้วยโน้ตสำคัญที่เป็นอยู่ 5 เสียง หรือที่เรียกว่า บันไดเสียงแบบ เพนทาโทนิค (Pentatonic Scale) โดย บทเพลงนี้มี บันไดเสียง หลักคือ บันไดเสียง ด

ตัวอย่างโน้ตจากบันไดเสียง เพนทาโทนิค ที่นำมาใช้ในเพลง คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น

กลุ่มเสียงหลักจากบันไดเสียง ด

ตัวอย่างที่ 1 โน้ตเพลง คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ที่อยู่ในบันได เสียง ด

การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Progression) เพลง คลื่นกระทบฝั่ง 3 ชั้น มี 3 แบบ

1. การเคลื่อนที่แบบตามขึ้นหรือแบบต่อเนื่อง (Conjunct Motion)

สามารถแยกการเคลื่อนที่แบบตามขึ้นหรือแบบต่อเนื่อง (Conjunct Motion) ออกเป็น 4 แบบดังนี้

1.1 การเคลื่อนที่ตามขึ้นแบบลงขึ้น

1.2 การเคลื่อนที่ตามขึ้นแบบขึ้น

1.3 การเคลื่อนตามขั้นแบบลง

1.4 การเคลื่อนที่แบบฟันปลา

2. การเคลื่อนที่ของทำนองแบบข้ามขั้นหรือแบบไม่ต่อเนื่อง (Disjunct Motion)

การเคลื่อนที่ของทำนองแบบข้ามขึ้นหรือไม่ต่อเนื่อง (Disjunct Motion) เกิดขึ้นหลายครั้งและมีขึ้นคู่ที่เกิดขึ้น คือ คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 คู่ 6 คู่ 7 คู่ 8

2.1 Disjunct Motion คู่ 3 เช่น ล-ด

2.2 Disjunct Motion คู่ 4 เช่น ซ-ด

2.3 Disjunct Motion คู่ 5 เช่น ด-ซ,

2.4 Disjunct Motion คู่ 6 เช่น ด-ล, ร-ท

2.5 Disjunct Motion คู่ 7 เซ่น ร-ด

2.3 Disjunct Motion คู่ 8 เซ่น ซ-ซ

3. การเคลื่อนที่แบบซ้ำลักษณะเสียงเดิม (Repetition) มีการซ้ำเกิดขึ้นกับโน้ตหลายตัวโน้ต

การเรียบเรียงเสียงประสาน เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ครั้งนี้พันโทประทีป ได้นำทำนองหลักของเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น มาทั้งหมด โดยไม่ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบทำนองหรือพัฒนาทำนองแต่อย่างใดโดยใช้ทำนองหลักเหมือนโน้ตต้นฉบับของดนตรีไทยทุกประการ แต่จะมีการจัดทำนองหลักเหล่านี้ให้บรรเลงในเครื่องดนตรีสากลในวงซิมโฟนีออร์เคสตรา รวมไปถึงเทคนิคการเรียบเรียงดนตรีสำหรับวงซิมโฟนีออร์เคสตรา ที่วางทำนองในวงซิมโฟนีออร์เคสตรา

1.3 จังหวะ

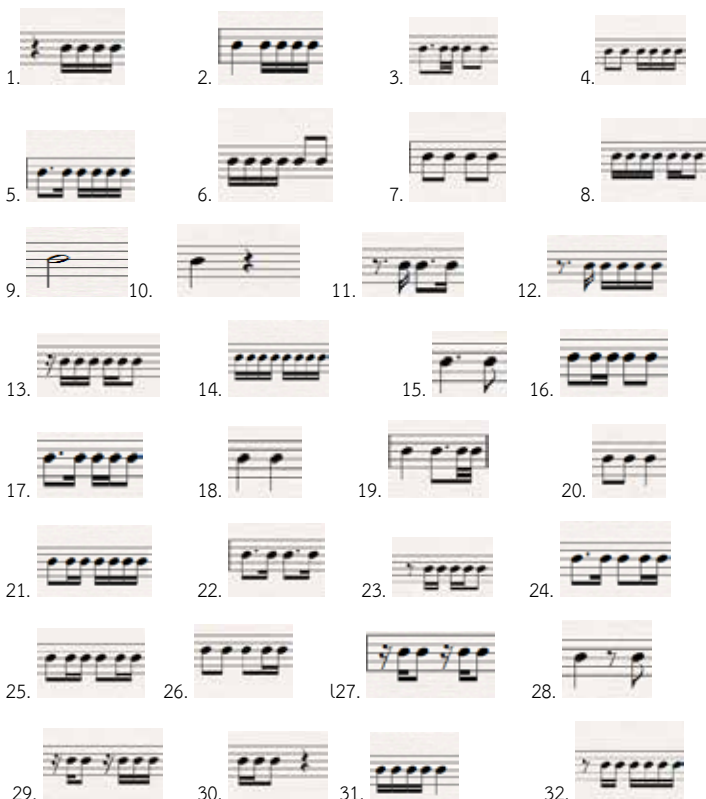
เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น เป็นเพลงประเภท สองไม้ โดยหน้าทับสองไม้มีลักษณะดังนี้

- ทัง	- โจ๊ะ	- โจ๊ะ	- โจ๊ะ	- ดิง	- ทัง ดิง	- ดิง	- ทัง ดิง
- ดิง	- โจ๊ะ	- โจ๊ะ	- โจ๊ะ	- ดิง	ทัง	- ดิง	ทัง

ด้วยเหตุที่หน้าทับสองไม้ เป็นหน้าทับที่มีความกระชับ มีความยาวเพียงหนึ่งบรรทัดเพลง ทำให้ง่ายต่อการประดิษฐ์ทำนองให้ไม่คร่อมหน้าทับ แต่ในการบรรเลงจริงอาจจะมีการตีหน้าทับสายตามทำนองเพลงตามผู้ประพันธ์ ในเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ในส่วนของทำนอง มีลูกล่อลูกขัดมีลูกโยนอยู่หลายแห่ง มีโครงสร้างเป็นจังหวะหน้าทับสองไม้ เดิมอยู่แล้ว จากเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สอง ชั้น

ลักษณะของจังหวะ (Rhythmic Pattern)

ผู้วิจัยทำการศึกษาที่ละท่อน เพลง คลื่นกระทบฝั่ง ๓ ชั้น ท่อนที่ 1 มีห้องเพลงทั้งหมด 177 ห้องเพลงและมีลักษณะของจังหวะของท่อนที่ 1 ที่ปรากฏในห้องเพลงมีทั้งหมด 32 รูปแบบ

ซึ่งลักษณะดังกล่าวปรากฏในบทเพลง ท่อนที่ 1 ตามห้องเพลงจากห้องที่ 1- 177 โดยผู้วิจัยได้แบ่งบรรทัด บรรทัดละ 12ห้องเพลง ดังนี้

ห้อง เพลง ที่ 1	ห้อง เพลง ที่ 2	ห้อง เพลง ที่ 3	ห้อง เพลง ที่ 4	ห้อง เพลง ที่ 5	ห้อง เพลง ที่ 6	ห้อง เพลง ที่ 7	ห้อง เพลง ที่ 8	ห้อง เพลง ที่ 9	ห้อง เพลงที่ 10	ห้อง เพลง ที่ 11	ห้อง เพลงที่ 12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	5	9	6
10		11	5	10		11	5	10		11	5
11	5	10		11	5	10		11	5	10	
10		11	5	10	12	10	12	10	12	10	12
11	5	10		11	10	11	10	11	10	11	10

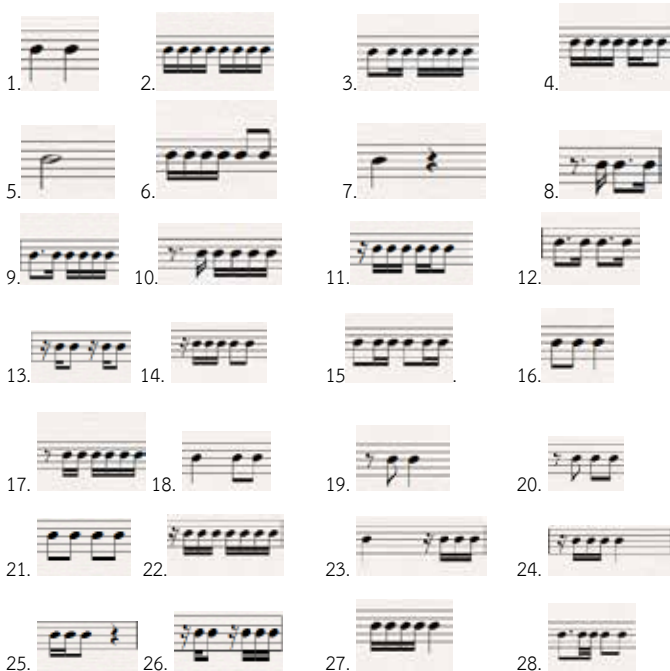
10 11	12 10	10 11	12 10	5 13	5 13	5 13	5 13	14	14	5	6
15	6	16	17	18	6	18	18	5	14	19	20
21	14	14	8	9	5	9	6	10 11	5	22	8
11 10	5	22	8	10 11	5	5	8	11 10	5	5	8
10 11	5	11 10	8	10 11	5	12 10	8	10 12	23 10	10 12	23 10
5 13	5 13	5 13	5 13	14	14	5	6	24	25	16	26
20	18	3	6	9	5	9	6	10 11	22	22	5
11 10	22	22	5	10 11	22	22	5	11 10	22	22	5
10 11	12 10	10 11	12 10	22 27	5 13	22 27	5 13	22 27	5 13	22 27	5 13
5 13	5 13	5 13	5 13	5 13	5 13	5 13	5 13	14	14	14	14
28	14	14	14	28	14	22 27	22 27	22 27	22 27	22 29	31 30
32	14	14	8	9	5	9	6	18			

จำนวนรูปแบบในการใช้รูปแบบทำนองมีดังนี้

รูปแบบ	จำนวน	รูปแบบ	จำนวน	รูปแบบ	จำนวน
1	1	13	20	25	1
2	1	14	17	26	1
3	2	15	1	27	8
4	1	16	2	28	2
5	47	17	1	29	1
6	10	18	5	30	1

7	1	19	1	31	1
8	9	20	2	32	1
9	8	21	1		
10	40	22	18		
11	27	23	3		
12	9	24	1		

เพลง คลื่นกระทบฝั่ง ๓ ชั้น ท่อนที่ 2 มีห้องเพลงทั้งหมด 188 ห้องเพลง และมีลักษณะของจังหวะของท่อนที่ 2 ที่ปรากฏในห้องเพลงมีทั้งหมด 28 รูปแบบ

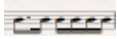
ซึ่งลักษณะดังกล่าวปรากฏในบทเพลง ท่อนที่ 2 ตามห้องเพลงจากห้องที่ 178- 365 โดยผู้วิจัยได้แบ่งบรรทัด บรรทัดละ 12 ห้องเพลง ดังนี้

ห้อง เพลง ที่ 1	ห้อง เพลง ที่ 2	ห้อง เพลง ที่ 3	ห้อง เพลง ที่ 4	ห้อง เพลง ที่ 5	ห้อง เพลง ที่ 6	ห้อง เพลง ที่ 7	ห้อง เพลง ที่ 8	ห้อง เพลง ที่ 9	ห้อง เพลง ที่ 10	ห้อง เพลง ที่ 11	ห้อง เพลง ที่ 12
1	2	2	3	2	4	4	5	6	2	2	7 8
9	9	9	8 7	9	9	9	7 8	9	9	9	8 7
9	9	2	7 8	9	10 7	9	7 8	9	10 7	2	7 8
9	10 7	9	7 8	9	10 7	9	7 8	9	10 7	9	7 10
10 7	7 10	10 7	9 11	9 11	9 11	9 11	2	2	9	6	9 11
9 11	9 11	9 11	12 13	12 14	15	16	17	2	2	4	5
9	5	6	18 19	20 21	18 19	20 21	18 19	20 21	18 19	20 21	7 22
22 7	7 22	22 7	7 22	22 7	7 22	22 7	23 24	23 24	23 24	23 24	23 24
23 24	23 24	23 24	2	2	9	6	1	1	2	2	2
2	4	4	9 11	9 11	9 11	9 11	12 13	12 13	12 13	12 13	7 8
12	12	9	8 7	12	12	9	7 8	12	12	9	8 7
12	12	9	7 8	10 7	7 8	10 7	9 11	9 11	9 11	9 11	2
2	2	2	9 11	9 11	9 11	9 11	12 13	12 13	12 26	27 25	17

2	2	4	5	9	5	6	12	9	9	2	12
							13	11	22	11	13
9	9	2	12	2	12	2	2	2	2	2	2
11	22	11	22	11	22	2	2	2	2	4	
2	9	6	28	1	1	1	7				

จำนวนรูปแบบในการใช้รูปแบบทำนองมีดังนี้

รูปแบบ	จำนวน	รูปแบบ	จำนวน	รูปแบบ	จำนวน
1	6	13	9	25	1
2	37	14	1	26	1
3	1	15	1	27	1
4	7	16	1	28	1
5	5	17	2		
6	6	18	4		
7	31	19	4		
8	15	20	4		
9	53	21	4		
10	11	22	12		
11	25	23	8		
12	21	24	8		

ลักษณะจังหวะของทำนองที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดในท่อนที่ 1 คือ ถูกนำมาใช้ในบทเพลงคลื่นกระทบฝั่ง 3 ชั้น ท่อนที่ 1 ทั้งหมด 47 ครั้ง และในส่วนท่อนที่ 2 ลักษณะจังหวะทำนอง เหมือนกับในท่อนที่ 1 ที่ถูกนำมาใช้ในบทเพลงท่อนที่ 2 ทั้งหมด 53 ครั้ง โดยพันโทประทีป ท่านได้ใช้การเรียบเรียงเสียงประสานตามหลักดนตรีสากล ทำให้อัตราจังหวะที่ใช้ในบทเพลงคลื่นกระทบฝั่ง สามชั้น ที่เรียบเรียงมาเป็นโน้ตสากลคืออัตราจังหวะ ตามที่ปรากฏในบทเพลงที่ พันโท ประทีป เรียบเรียงเสียงประสานไว้ ยังพบการกำหนดความเร็วจังหวะตาม

ท่อนของบทเพลงและมีการดัดแปลงเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมกับการบรรเลงตามรูปแบบวงซิมโฟนีออร์เคสตราให้เกิดความต่อเนื่องและความชัดเจนของจังหวะ

2. เพื่อศึกษาเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตราของ พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์

2.1 เทคนิคการวางเสียงประสาน

เสียงประสานเป็นส่วนประกอบสำคัญในดนตรีตะวันตกที่มีการพัฒนามาพร้อมกับเทคนิคการประพันธ์ของผู้ประพันธ์เพลงนอกจากแนวทำนองที่มีความน่าสนใจแล้วเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานก็ทำให้บทเพลงมีความน่าสนใจขึ้น การเรียบเรียงเสียงประสานของ พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ มีนำเทคนิค มาถ่ายทอดไว้ในบทเพลงบางเทคนิคเป็นเทคนิคที่แสดงออกถึงความเป็นไทย ท่านได้นำเอา อัตลักษณ์ของเพลงไทยออกมาผสมผสานกับดนตรีสากลได้อย่างลงตัว ผู้วิจัยได้นำเทคนิคของการวางเสียงประสานออกมา ดังนี้

1. โน้ตเพเดิล (Pedal Tone)

โน้ตเพเดิล (Pedal Tone) มักจะเป็นโน้ตตำแหน่งที่ 5 หรือตำแหน่งที่ 1 ของบันไดเสียง เพื่อเป็นการย้ำความเป็นศูนย์กลางเสียงซึ่งโน้ตเพเดิลมักจะปรากฏในแนวเบสและเป็นเสียงยาว ในการเรียบเรียงเสียงประสานของ พันโท ประทีป ได้นำโน้ตเพเดิล มาใช้ในบทเพลง พระราชนิพนธ์ ทั้ง 3 บทเพลง ทำให้เกิดเสียงยาว ในโน้ตเพลงแนวเบส โดยได้นำเอาเสียงโดรน (Drone) ที่เป็นเอกลักษณ์ของดนตรีตะวันออกมาผสมผสานในการเรียบเรียงเสียงประสานแบบตะวันตกดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นใน 3 บท เพลง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ห้อง 279-284

279

284

กลุ่มเครื่องสาย บรรเลงโน้ตเสียงต่ำ
เป็นโน้ตเพเดิล แทน ลักษณะเสียง โดรน

2.2 เทคนิคการประดิษฐ์ทำนอง

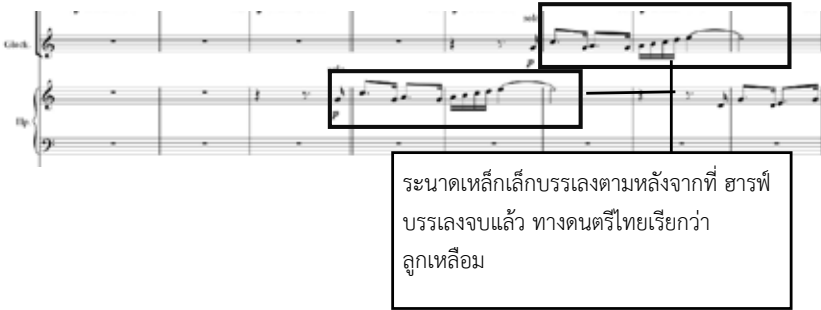
การประดิษฐ์ทำนองเป็นเทคนิคหลักในการเรียบเรียงเสียงประสานและการประพันธ์เพลงที่มีการนำทำนองมาหาทางพัฒนาและขยายกรอบความคิดรวมถึงการผสมผสานพัฒนาจากเทคนิคต่างๆเหล่านี้

1. การซ้ำทำนอง (melodic repetition) เป็นการซ้ำทำนองแบบทันทีในแนวเดียวกันหรือต่างแนวกันแต่ไม่เหลื่อมกัน ทำนองต้องจบก่อนแล้วจึงเล่นซ้ำจึงเรียกว่าเทคนิคการซ้ำ เทคนิคนี้พบในดนตรีทุกชาติทุกภาษา รวมถึงดนตรีไทยด้วย ซึ่ง พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ นำมาใช้ในการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลง คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น

ตัวอย่างที่ 2 คลื่นกระทบฝั่ง สาม ชั้น ห้องเพลงที่ 19-24

19

24

ระนาดเหล็กเล็กบรรเลงตามหลังจากที่ ฮาร์พ
บรรเลงจบแล้ว ทางดนตรีไทยเรียกว่า
ลูกเหลื่อม

การซ้ำที่เกิดขึ้นอาจเป็นการซ้ำทำนองบางส่วนหรืออาจจะซ้ำทันทีในประโยคเดียวกัน ดังตัวอย่าง ที่ 2 ในแนว Harp บรรเลงทำนองขึ้นมาต่อจากนั้น Glockenspiel บรรเลงตามหลังจากที่ Harp บรรเลงจบแล้ว ทางดนตรีไทยเรียกว่าลูกเหลื่อม ในเทคนิคนี้เรียกว่าซ้ำต้องเป็นระดับเสียงเดียวกันในกรณีที่ซ้ำทันที แต่ถ้าซ้ำภายหลังจะเป็นระดับเสียงที่ต่างกันได้แต่ต้องอยู่ในระดับเสียงและระยะขึ้นคู่จากโน้ตตัวหนึ่งไปยังโน้ตตัวต่อไปเท่านั้น จึงจะได้เสียงของทำนองที่เหมือนเดิม

แนวคิดการประดิษฐ์ทำนอง ส่วนมากพันโท ประทีป ใช้เทคนิคการซ้ำทำนอง ห่วงลำดับทำนอง แนวซ้ำยืนพื้น การเลียนทำนอง การขยายจุดพัก เทคนิคเหล่านี้เป็นเทคนิคที่ พันโท ประทีปใช้ในการเรียบเรียงเสียงประสานบทเป็นส่วนมากเป็นเทคนิคการประพันธ์เพลงแบบตะวันตกซึ่งผู้ประพันธ์เลือกนำมาใช้ในบทเพลงนี้ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเทคนิคของดนตรีไทยทำให้คงสำนึกความเป็นไทยที่ถ่ายทอดในรูปแบบวงออร์เคสตรา

2.3 เทคนิคการจัดจังหวะ

การจัดจังหวะเป็นการจัดวางระดับเสียงให้มีความสั้นยาวตามต้องการจนเกิดเป็นทำนองหรือจังหวะต่างๆการจัดจังหวะล้วนเป็นศิลปะที่ต้องคำนึงถึงรูปแบบจังหวะที่น่าสนใจควรมีจังหวะไม่ปกติบ้างไม่สม่ำเสมอบ้าง ชัดต่อความ

รู้สึกบ้างซึ่งดนตรีในแต่ละวัฒนธรรมมีการจัดจังหวะไม่เหมือนกัน ในการเรียบเรียงเพลงไทยในหลักของดนตรีสากลนั้นพันโทประทีปคำนึงถึงแนวคิดนี้ด้วย

1. การย่อส่วนจังหวะ เป็นเทคนิคที่ลดค่าตัวโน้ตโดยรักษาระดับเสียงเดิมไว้โดยปกติจะลดค่าจังหวะลง เช่น ทำนองประกอบ โน้ต 3 ตัวแรกเป็นตัวเข็บบทหนึ่งขึ้น เมื่อย่อส่วนจังหวะ โน้ต 3 ตัว จะถูกลดทอนเป็นส่วนจังหวะเข็บบทสองขึ้น เทคนิคนี้เกิดขึ้นในการเรียบเรียงเสียงประสานของ พันโท ประทีป

ตัวอย่างที่ 3 คลื่นกระทบฝั่ง ๓ ชั้น ห้องที่ 325-333

325 329 333

การย่อจังหวะที่เครื่องดนตรี
กลุ่มเครื่องสาย Cello
และ Double Bass

ตัวอย่างที่11 คลื่นกระทบฝั่ง ๓ ชั้น มีการย่อจังหวะในแนว Celloและ Double Bass ใน 4 ห้อง ที่ ห้อง329-330 เป็นโน้ตตัวดำ ส่วน 2ห้อง ต่อมาถูกย่อจังหวะลงเป็นเข็บบทหนึ่งขึ้นที่เกิดขึ้นที่ 2 ห้องต่อมา ในห้องที่332-333 โดยมีการวางโน้ตดำเนินเป็นคู่ห้าเพอร์เฟค

การจัดจังหวะในการเรียบเรียงเสียงประสานเพลงไทยมีความสำคัญขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่เลือกใช้จังหวะของผู้เรียบเรียงเสียงประสาน ผลของจากการใช้จังหวะหรือการจัดกลุ่มจังหวะช่วยให้ได้บรรยากาศของเสียงดนตรีตะวันตกและดนตรีไทยอย่างลงตัวเพื่อให้ได้เสียงและลีลาแบบไทยในขอบเขตดนตรีตะวันตก

สรุปและอภิปรายผล

พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีสากล และเป็นนักประพันธ์เพลง ที่ช่วยสืบสาน และเผยแพร่วัฒนธรรมบทเพลงไทยเดิม โดยการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงไทยเดิมกับเครื่องดนตรีสากลเพื่อบรรเลงในวงซิมโฟนีออร์เคสตราด้วยการเรียบเรียงเสียงประสานในรูปแบบทฤษฎีดนตรีตะวันตก แต่ยังคงอัตลักษณ์ของบทเพลงไว้ทำให้เกิดรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับบทเพลงที่บรรเลงด้วยวงซิมโฟนีออร์เคสตรา ในด้านเทคนิคเป็นเทคนิคทั่วไปที่ดนตรีตะวันตกนิยมใช้กันเป็นจำนวนมากแต่ความแตกต่างของบทเพลงที่ พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ ได้เรียบเรียงเสียงประสานนั้นคือการเลือกใช้เทคนิคที่เกิดขึ้นจากเครื่องดนตรีได้อย่างลงตัว มีการวางตำแหน่งการใช้เสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท เพื่อให้เกิดความน่าสนใจเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ว่าที่ ร.ต.รณชัย รัตนเศรษฐ์ ซึ่งศึกษาวิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสาน เพลงเสียงเทียน สำหรับวงดุริยางค์ซิมโฟนีของครูประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง มีวิธีการเรียบเรียงเสียงประสานกับเครื่องดนตรีสากลพร้อมกับใช้เทคนิคของดนตรีตะวันตก ที่มีความแตกต่างกันของเครื่องดนตรีที่ผู้เรียบเรียงเสียงประสานนำมาถ่ายทอดบอกถึงอัตลักษณ์ของผู้เรียบเรียงเสียงประสานทำให้การศึกษบทเพลงที่ พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ เรียบเรียงเสียงประสาน เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่ เหมาะอย่างยิ่งที่จะเป็นตัวอย่างและเป็นแนวทางที่ดีในการศึกษาการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับผู้สนใจต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาของผู้วิจัยเป็นการศึกษาการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงการศึกษาขององค์ประกอบบทเพลงพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสำหรับ วงซิมโฟนีออร์เคสตรา กรณีศึกษา พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ เท่านั้น ยังมีบทเพลงอื่นหลายบทเพลงที่พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ ได้รับการเรียบเรียงเสียงประสาน ในรูปแบบวง ออร์เคสตรา ที่ควรจะทำการศึกษาวิจัยต่อไป เช่น

- วิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสาน บทเพลงพื้นเมือง ในรูปแบบวงออร์เคสตราของ พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์
- วิเคราะห์เทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสาน เพลง เดี่ยวเครื่องดนตรีไทย กับวงออร์เคสตราของ พันโท ประทีป สุพรรณโรจน์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- วัฒนา ศรีสมบัติ. (2540). การวิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงทยอยนอก สำหรับวงโยธวาทิต โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมมนครสวรรค์วรพินิต.ปริญญาานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- รณชัย รัตนเศรษฐ. (2546). วิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสาน เพลงเสียงเทียนสำหรับวงดุริยางค์ซิมโฟนีของครูประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง. ปริญญาานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.